Ч. 141 Четвер 26 червня (8 липня) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Кн. Фридрих Шварценберґ о ситуациї.

Посол з міста Будиєвиць в Чехах, кн. Фридрих Шварценберґ ставав дня 4 с. м. перед своїми виборцями і виголосив бесіду, в котрій висказав свій погляд на теперішну ситуацию політичну. Насамперед говорив він о тім, як уґрупувала ся Палата послів по загальних виборах. Він сказав:

Правиця представляє образ, котрий мусить наповнити радостию серце кождого патріота: сполученє партий в більшість парляментарну на основі автономії рівновартности і рівноправности всіх народів. Сполученє партий правиці настало задля оборони індивідуальности і прав королївств і країв на основі історичного права, на то, щоби сповнила ся та справедливість, до якої стремимо, щоби кождий нарід чув ся щасливим при повній рівности розвою на основі сили духа і праці, та щоби усунути централїзм, котрий досі особливо під проводом лїбералів величано яко єдине спасенє Австриї.

Ми, чеські посли і посли консервативної більшої посілости, котра іде з ними в парі у всіх державноправних, культурних і економічних справах королївства, єсьмо в більшости найсильнїйшою числом партиєю. Неможливо правити державою без нас і проти нас. Побіч нас суть найсильнїйшими Поляки, Словінцї і Хорвати, котрі оказують нам дружбу і заслугують на ню і стремлять з нами до одної цїли. Нїмцї консерватисти показали — також і в справі розпоряджень язикових — що они в пониманю своїх обовязків посольских висші понад всякі підозріваня, та що хотять держати ся засади висказаної одним з їх найвиднїйших мужів: Треба кождому народови дати то, що він потребує для свого розвою.

О відносинах правиці до правительства можу зовсім отверто говорити. Наша більшість витворила ся з себе, без спонуки з боку, і з своєю власною проґрамою. Правиця буде підпирати правительство, о скілько оно, вірне своїй заяві, буде в однаковий спосіб піддержувати інтереси всіх народів. Суть дві справи, з котрими не можемо погодити ся: Централїзм адміністрациї і централїзм законодавства. Хочемо, щоби нашї сойми краєві були осередком для тих справ, котрі належать перед їх форум, і щоби ті спільні справи, котрі суть дійстно спільними, позіставали предметом центрального парляменту. Всюди видимо ознаки, що централїзм пережив ся: фінанси краєві знаходять ся в сумнім станї, а краї не мають ради на своє власне зубожінє.

Наш проект адреси, що відносини в поодиноких краях коронних домагають ся поліпшеня і що то поліпшенє можна знайти лиш на дорозі битиченій в тім проектї. Хоч проект сей парляментарно залагоджено, то всеж-таки останесь він сьвідоцтвом спільности засад правиці і показчиком для будучих поколїнь, бо ті засади суть такі, на котрих ческий нарід хоче будувати свою будучність. Більшість парляментарна не могла щасливійше заінавґурувати свою діяльність, як осягненєм єдности тих гадок ставлячих основу, котрі ми уважаємо за угольний камінь будучої більшости парляментарної; она приняла правительственну проґраму робіт, а попри то поставила в своїй адресі політичну проґраму. Отже нашим змаганєм мусить бути, щоби то, що в нїй сказано словами, стало ся дїлом.

Розпорядженя язикові суть успіхом о скілько они означають початок переведеня язикової рівноправности, відповідають єдности королївства і неґують понятє т. зв. збитої маси говорячої нїмецким язиком. Хоч я послідний, котрий би не признавав відваги і готовости правительства, що оно в сім случаю ділає після права і хоч я не належу до тих, котрі маловажать важність тих розпоряджень язикових, то мимо того кажу, що правительство поступило лиш після наших жадань правних і знесло довголїтну кривду. Особливо же признанє засади правительством, що кождий край повинен мати своє право в своїм язицї і остаточне заведенє ческого внутрішного язика урядового суть успіхом. Але, щоби не ставити знову надмірних жадань, кажу, що конець сего дїла наступить аж тогди, коли будуть заведені і висші інстанциї для ческого народу, що инші народи н. пр. Італїянцї вже мають. Аж тогди зможемо сказати, що ми осягнули то, що розумємо під рівноправностию. Нема також нїякої причини, длячого би се понятє спинило ся на границях краю. Длятого уважаємо розпорядженя язикові щасливим початком якої акциї.

(Конець буде).

---

3)

ПРИГОДИ ДОКТОРА ГОЛЬМЕСА.

Оповіданя тайного аґента.

(З англійского — Конана Доїле).

(Дальше).

— Ну, Ватзоне, що-ж ти думаєш о тій історії? — спитав Гольмес, коли той чоловік вийшов від нас.

— Та я нічого не думаю — відповів я отверто. — То якась дуже неясна історня.

— Чим дивнїйші случаї, тим менше они по найбільшій части неясні — сказав Гольмес. — Зовсїм щоденні злочини, без особливих ознак, найтруднїйше змiркувати, так само як найтруднїйше розпізнати звичайне собі лице. Але в сїй справі треба борзо дїлати.

— А щож будеш робити? — питаю.

— Закурю собі — відповів він. — До сеї події треба викурити три добре набиті люльки, отже прошу тебе, щоби ти через пятьдесять минут не відзивав ся до мене. Він зігнув ся в двоє на своїм кріслі, підсунув колїна аж до самого носа і замкнув очи, підчас коли єго чорна глинянна люлька виставала як би дзюб якоїсь дивної птицї. Я гадав, що він задрімав та й сам став вже дрімати, аж він нараз схопив ся, як той, що вже на щось рішив ся, і поклав свою люльку на комин. — Нинї пополудни грає Саррасате в сали сьв. Джемса — запримітив він. — Як ти думаєш, чи твої пацієнти дадуть тобі кілька годин спокою?

— Я не маю нинї богато роботи. Моя практика мало коли займає менї богато часу.

— То бери капелюх на голову та ходім. Перейдемо ся насамперед через Сіті і поснїдаємо. Як виджу, афіші заповідають нїмецку музику, а я єї лїпше люблю як французку або італїяньску; она глубша, а менї як-раз потреба вглубляти ся. Ходиж друже!

Ми поїхали підземною зелїзницею до Адлерсґате, звідки треба було ще трохи іти аж до саско-кобурґского скверу, того місця, де стала ся та дивна подія, о котрій ми зрана довідали ся. Була то мала непривітна площа, котра колись виділа лїпші часи, з чотирох сторін окружена чорними двоповерхими домами, котрих вікна виходили на огорожену, зарослу травою площу, на котрій ледви животїла купка лаврових дерев в борбі з мрачним і повним диму воздухом. Три позолочені кулї і брунатна вивіска з написию Jabez Wilson білими буквами на якімсь нарожнім домі, показали нам то місце, де мав свій крам той рудий, що жадав нашої поради. Шерльок Гольмес станув перед тим домом, перехилив голову на бік і став єго оглядати з долини аж до гори поморгуючи при тім живо очами. Відтак перейшов ся поволи горі улицею, то знов в долину аж до самого рога і розглядав ся по домах. Наконець вернув назад до тандитника і стукнувши кілька разів сильно палицею об плити на тротоарі, запукав до дверий. В тій хвили отворив їх якийсь гладко виголений і чистенько убраний молодий мужчина та попросив єго до середини.

— Дякую — відозвав ся до него Гольмес — я хотів лиш спитати, куди би можна вийти звідси над беріг ріки.

— Трета на право, четверта на лїво — відповів помічник борзо і замкнув двері.

— Різкий з него хлописко — запримітив Гольмес, коли ми по тім пустились дальше. — Мало знаю в Льондинї таких, котрі би так були биті на всї боки, як він, а що-до зухвальстви, то він перший межи всїма. Я вже о нїм давнїйше чував.

— Очевидно — кажу я — грає сей помічник пана Вільзона не малу ролю в тайні союза рудих. Ти видко лиш длятого питав єго, куди би іти, щоби подивити ся на него.

— Не на него!

— А на когож?

— На колїна єго штанів.

— І щож ти видів?

— То, чого сподївав ся.

— А чогож ти стукав в брук?

— Мій любий докторе, тепер треба роздивляти ся, а не говорити. Ми шпігуни в чужім таборі. Тепер вже трохи знаємо саско-кобурґский сквер. Треба ще ту часть, що по за ним

— Коли ми завернули поза ріг тихого саско-кобурґского скверу, представив ся нам зовсїм инший вид. На улици був величезний рух, вози товпили ся в одну і другу сторону а боками роїло ся від піших як від мурашок.

— Зажди трохи — відозвав ся Гольмес, пристанувши на розі і розглядаючись вздовж домів — я хотів би добре запамятати собі, в якім порядку поступають тут доми по собі. Преці знаєш, що то моє наймилїйше змаганє, щоби Льондон на скрізь знати. Отже: Морті-

Новинки.

Львів дня 7-го липня 1897.

— **Іменованя.** Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала асистента цлового Арн. Маєра цловим официяльом, поборця цлового Ів. Свободу асистентом цловим, асистента Едв. Вольфа і провізоричного асистента Казим. Ґжежулку поборцями, вкінци поборця Пал. Турчмановича і провізоричного асистента Макс. Мрочковского асистентами.

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Евст. Санґушко виїхав вчера рано о 7-ій годині носпішним поїздом в товаристві секретаря Намістництва п. Володисл. Федоровича до Снятина, на переведене люстрациї тамошного староства.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** ґр. Стан. Бадені повернув з Відня до Львова.

— **О. Клим. Лїтиньский,** войсковий капелян I-ої кляси, відзначений крилошаньскою одежию і золотим хрестом заслуги, перенесений в стан супочинку і при тій нагоді одержав ордер Франц-Йосифа.

— **З Туринки,** в жовківскім повіті, доносять, що там заходом спілки селяньскої утворила ся в домі читальнї „Просьвіти“ крамниця з складковим капіталом до 1000 зр. Дім читальняний вартости до 500 зр. збудований складками членів.

— **Войскові музики** будуть грати в липни ві вторки і четверги, а то: дня 8-го с. м. в стрийскім парку, дня 13-го перед головною командою, дня 15-го перед головною вартівнею, дня 20-го перед палатою Намістництва, дня 22-го в єзуїтскім огороді, дня 27-го в стрийскім парку і 29-го перед головною вартівнею.

— **В борщівскім повіті** — як звідтам пишуть — розпочали ся вже жнива. Збіже там того року дуже дорідне і надіють ся дуже обильного збору.

— **Велика спека** була дня 3-го липня у Відни. Теплота доходила до 29 степенів Цельзия в тіни а аж 42 степенів на сонци. Кілька осіб умерло нагле, поражені від спеки. В околици Відня погинуло богато худоби від горяча. Така спека була в цілій середущій Европі.

— **Утік вязень** Михайло Троян, засуджений вироком ц. к. окружного суду в Золочеві за крадїж на $1^1/_2$ року тяжкої вязниці, занятий при регуляциї ґірских потоків в Сьвїници коло Грибова. Троян, родом з Перевололочної, золочівского повіта, релїґії римо-кат., нежонатий, зарібник, має 24 роки, єсть середного росту, слабої будови тїла, білявий, має високе чоло, бурі очи, грубий ніс, здорові зуби, голене лице, говорить по польски і по руски. Взяв з собою лїтне арештантске одїне з полотна і соломяний капелюх. Хто би его придержав, має відставити его до найблизшого суду, або просто до дирекциї карного заведеня для мужчин у Львові.

— **Темнота.** В Каменці коло Серету на Буковині появив ся знов „син цїсарский“. Якийсь обманець представив себе людям за архикнязя Рудольфа, розповідав дивні дива о тім, що мусить укриватись, і обіцюючи їм колись свою поміч, дер гроші, де лиш можна було. Коли жандарми хотів его арештувати, селяни не допустили до того, відбили „цїсарского сина“ і завезли его дальше, але він по дорозї утїк їм. За опір жандармови і за поміч дану обманцеви до утечи увязнено около двайцять селян.

— **В справі коломийскої катастрофи** надіслала нам ц. к. Дирекция зелїзниць такий комунїкат: На місци катастрофи працює 215 піонїрів над спроваджeнем русла потока в бік від утвереного збірника і над осушенем сего послїдного. До нинї рано (5 с. м.) осушене так далеко поступило, що з льокомотиви лежачої на бік видно половину кітла. Тїла паляча мимо всякого шуканя доси не найдено. Всї поторощені вози вже винято. Ширені вісти, бутьтоби ще один віз особовий з трупами находив ся у водї, суть цїлком безпідставні. Вигідний перехід для осіб уряджено від першої хвилї, а перевіз пакунків відбуває ся також без перешкоди. — Роботи коло провізоричного мосту вчера мимо сьвята не устали, тілько робітників місцевих заступлено войском. З 60 до нового мосту потрібних пільотів вбито вже доси 55. — Єли погода сприяє до недїлї, рух без всякого обмеженя буде отворений наповорот. Комісия судова при участи професорів львівскої полїтехнїки Скибіньского і Ріхтера, єсть на місци катастрофи.

— **Пявки причиною смерти.** Голяр в Хшанові, Берко Фельчер має від давна під самим містом нічим не обгороджену саджавку, де годує пявки. Є їх там тисячі, а саджавка положена в такім місци, що всї, малі і великі переходять коло неї. Дня 27 червня підійшов до неї швець Павловский вимочити собі ноги, а коли всадив їх по колїна у воду, пявки обсїли єму обі ноги аж по колїна так густо, що бідний швець не міг оборонитись і в пів години помер таки при саджавцї. Пявки виссали з него всю кров. Суд зарядив слїдство.

— **Елементарні нещастя.** З Букарешту доносять, що в дельтї Дунаю наслїдком туч і повени все спустошене. Браїла і Ґалац в части затоплені. В росийскім містї Килії упало 400 домів. Дунай вилив так широко, що всї три рамена его злили ся в одно. На разї не можна знати, кілько людий погибло: Місточка і села затоплені. В Ренї стоять води на улицях високо на 1 сяжень; комунїкация відбуваєсь на човнах.

— **Померли:** Юлїя Волиньска, властителька огородничого заведеня у Львові, в 62-ім роцї житя; — Богуслав Льоншан, начальний бухгальтер і прокурист краєвого банку у Львові, в 56-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Добрі ради.

Просимо всїх тих, особливо же пп. учителїв народних з повітів коломийского, городеньского, заліщицкого, борщівского, гусятиньского, чортківского, бучацкого, богородчаньского і станїславівского, котрі би мали охоту взяти ся до годівлї шовківниць, щоби були ласкаві в своїм власнім інтересї подати нам свої адреси.

— Чи можливе у нас шовківництво і чи оно би виплачувало ся? Признаємо ся, що ми не слїдили специяльно за пробами, які роблено в нашім краю в справі заведеня шовківництва і годівлї шовківниць (усїльниць мотиля знаного шовківником), отже й не можемо нічого о тім сказати, що ті проби показали і до чого они довели. Але поставлене нам случайно питане з провінциї піддало нам гадку порушити сю справу і, коли удасть ся, заінтересувати нею і ширші круги. О скілько собі пригадуємо, першу пробу з годівлею шовківниць робив у нас в краю, коли не помиляємо ся, при кінци пятьдесяти або з початком шїсдесяти років директор ґімназиї в

мер, трафіка, мале бюро ґазет, філїя сітїйского і передміского банку, гостинниця веґетарияннів і фабрика возів Фарляна. Звідси зачинає ся вже инший ряд домів. А тепер, докторе, ми вже готові і пора трохи відпочити. Хлїб з маслом і скляпка кави — а відтак — гонїм в сьвіт музики, де все лаґідне, ніжне і гармонїйне, де нема рудих, що питають о раду і котрі би нас гнївали своїми комедиями.

Мій приятель був великим любивником музики і сам грав знаменито а его композициї мали також незвичайне значінє. Цїле полудне сидїв щасливий на своїм нумерованім місци, порушав до такту своїми довгими тоненькими пальцями, підчас коли его усьміхнене лице і задумчиві очи так неподібні були до лиця і очий у того неутомимого, проворного і завсїгди готового аґента кримінального Гольмеса, як день до ночи. В его дивнім характері була якась двояка натура. Я вже собі нераз думав, чи бистрота его погляду, его незвичайна точність не були наслїдком его спокійної і поетичної вдачі, яка часом брала в нїм верх. Єго елястична натура давала єму можність перекидати ся з крайної оспалости в найкрайнїйшу енерґію і я знав добре, що він не проявив би нїколи більше сили, як тогди, коли цїлими днями сидїв на своїм кріслї вглубившись цїлий в свої імпровізациї та книжки. Тогди нараз як би щось на него нападало і надавало єму такої сили, що він немов все наперед знав і видїв. Хто не знав его вдачі, его способу житя, міг би був дивити ся на него зпід ока, як на чоловіка, котрий більше знає як всї смертельні.

Коли я того пополудня видїв, як Гольмес так вглубив ся в музику, то я подумав собі, що нещаслива година для того, на кого він завзяв ся.

— Ти мабуть хотїв би вже іти домів, докторе — відозвав ся він, коли ми виходили.

— А вжеж, то було би найлїпше.

— А у мене ще на душі одно дїло, котре менї займе кілька годин часу. Істория на кобурґскім сквері їсти великої ваги.

— Чому великої ваги?

— Там лагодить ся великий злочин. Але я маю добру причину здогадувати ся, що ще пора тому перешкодити. Справа трохи труднїйша задля того, що нинї субота. Нинї вечером потреба менї твоєї помочи.

— О котрій годині?

— Буде досить в пору о десятій.

— О десятій буду на улици Бакера.

— Добре. А не забудь, докторе, взяти з собою револьвер, бо справа може буде не конче без небезпечности. — Він поклонив ся менї, обернув ся і щез в товпі.

Менї здає ся, що у мене не більше забита голова, як у других, але супротив Шерльока Гольмеса менї все здавало ся, що я таки дурний. Я чув же тут то саме, що й він, видїв то, що й він видїв, а всеж-таки его слова показували ясно, що він все зовсїм виразно не лиш то зрозумів, що стало ся, але й то що ще настане, підчас коли для мене цїла справа все ще була якась запутана і неясна. Ідучи домів до Кінсінґтон, роздумав я собі ще раз дивну історию того переписувача „научного словаря“ аж до нашого побуту на кобурґскім сквері і аж до тих многозначних слів, з якими Гольмес ві мною розстав ся. На що ся нічна виправа? На що я маю бути узброєний? Куди маємо іти і що будемо робити? Гольмес натякнув менї, що той гладко виголений помічник єсть страшним чоловіком — чоловіком, що може чатує на велику добичу. Я думав роздумував, але не міг нїчого додумати ся і дав всему спокій, доки аж ніч не розъяснить того.

Було вже чверть по девятій, коли я вибрав ся з дому і пішов через парк а Оксфордску улицю на улицю Бекера. Перед дверми стояли дві дорожки, а коли я увійшов до сїний, зачув якісь голоси на горі. Увійшовши до комнати, застав я там Гольмеса в живій розмові з двома мужчинами; в однім з них пізнав я Петра Джонеса, урядового аґента поліцийного, а другий був то якийсь високий, худощавий зґризливо споглядаючий панок в чорнім сурдуті і з новісеньким капелюхом.

— От, ми вже й всї! — відозвав ся Гольмес, запняв сурдут на собі і здоймив з кливка свій ловецкий ніж. — Менї здає ся, Ватсоне, що ти знаєш пана Джонеса із Скотлєнд-Ярду (льондоньский головний уряд полїцийний). Позволь, що тобі представлю пана Меррівезера, котрий возьме участь в нашій нічній виправі.

— Будемо знову в двійку полювати, докторе — відозвав ся Джонес своїм практичним звичаєм. — Отсей наш товариш уміє добре витропити зьвірину. Не треба єму нїчого більше лиш старого пса, що помагав би єму в нагінцї.

— Мабуть будемо полювати на щось иншого як на якусь „качку“ — відозвав ся пан Меррівезер зґризливо.

— Спустїть ся лиш спокійно на пана Гольмеса — сказав на то аґент полїцийний. — Він має свої способи, котрі, коли менї не возьме того за зле, суть може трохи за теоретичні і фантастичні, але з него таки правдивий викривач. Не дасть ся заперечити, що він два рази правду скорше викрив, як власть публична н. пр. в справі убийства Шольто і в справі скарбу Аґра.

— Ну, коли менї так кажете, пане Джо-

Бережанах Квістек. Більше про шовківництво не приходило ся нам чувати; аж ось тепер довідуємо ся, що годівлею шовківниць занимає ся вже від кількох літ учитель при карнім заведеню в Станїславові п. Евген Якубович, родом з Буковини, а сего року взяв ся до неї успішно учитель в Більчу золотім п. Войціховский. Яку вартість має шовк, се звістно загально, отже й продукция его має велику вагу. В многих краях Европи, як в полудневій Франциї, Італиї, Швайцариї і др. а в нашій монархії: в Тироли, в Чехах і на Шлеску та на Угорщині есть шовківництво важним жерелом доходу для тамошних жителїв. Чомуж би оно не мало ним бути і у нас? — Шовківництво, як показують труди пп. Якубовича і Войціховского, було би і у нас можливе. Дві лиш обставини стоять єму на перешкоді. Шовківниції (усїльниції шовківника) живлять ся морвововим листем. Того листя треба дуже богато, бо хоч усїльниції і не богато з'їдять, то все-таки богато листя відходить, позаяк треба їм давати що-раз свїжого; 32.000 шовківниць потребують від часу, коли вилїзуть з ячок аж до часу, коли випрядуть шовк і заснують ся в кокони, около 16 сотнарів листя, значить ся, 32 усїльниць потребують більше, як півтора сотнара листя. На таку масу листя треба богато дерев, а тих у нас нема. Отже то одна перешкода. Друга есть та, що годівлею шовківниць і продукциєю шовку можуть займати ся люди більше інтелїґентні, бо не лиш то що з тими зьвірятками треба обходити ся дуже делїкатно, уважно і осторожно, але й треба їх удержувати при відповідній теплотї, треба знати їх натуру, треба уміти забезпечити їх від всїляких хороб а відтак і узисканий вже продукт не лиш відповідно приготовити на продаж, але й знати, де вишукати собі місце на его продаж. Навіть і доми у тих, котрі би хотіли займати ся годівлею шовківниць, мусїли би бути трохи инакші як бувають у наших селян хлїборобів. А мимо того обі ті перешкоди дались би усунути і годівля шовківниць, отже і продукция шовку дались би у нас завести. Передовсїм треба би розмножувати морвові дерева. До того надавались би найлїпше полудневі повіти як: станїславівский, коломийский, городеньский, залїщицкий, борщівский, гусятиньский, чортківский, бучацкий і богородчаньский. Замість виводити морвові дерева, треба би лиш розмножувати морвові корчі, а до кількох лїт можна би вже брати ся до годівлї шовківниць на більші розміри. Що-до другої перешкоди то річ така: Цїла маса наших селян ще занадто темна, щоби могла успішно брати ся до годівлї шовківниць; але вже й між ними знайшлись би деякі інтелїґентнїйші. За то могли би тим займати ся дуже успішно і з користию для себе сьвященики, учителї народні та інтелїґентні міщани по наших містах і місточках. Годівля би виплачувала ся, бо розмноживши раз морвові дерева і корчі не треба би журити ся о матерьял на годівлю і остав би ся лиш сам захід, котрим могли би займати ся і жіночі сили попри инші роботї дома. Отсих кілька гадок пускаємо в сьвіт, нехай другі над ними думають, а може знайде ся хто, що схоче також де-що сказати в сїй справі; дамо охотно місце в нашій часописи на дискусию.

— Зїлє лїкарске на продаж. Наші аптикарі потребують богато такого зїля лїкарского, котре росте й у нас і так само було би добре, а мимо того змушені они спроваджувати его зпоза границь краю і платити за него дорожше, а вслїд за тим і дорожше продавати. А чому? Бо у нас нема кому то зїлє збирати відповідно его прилагоджувати і продавати до аптик. А преці знайшлось би у нас богато таких людий, котрі би тим могли занятися ся та й з того мати бодай часами маленький дохід. Можна би навіть порозуміти ся з одним або кількома аптикарями, зробити з ними умову і постійно доставляти їм потрібного зїля. До такого зїля належать: полин (Absiathium) збирає ся з весною, на кільо сухого іде 5 кільо сирого; дягель (Angelica), збирає ся корінь з початком весни, 5 кільо сирого на кільо сухого; татарске зїлє (Calamus) збирає ся корняк в пізній осени 3 до 4 кільо на 1 кільо сухого; крокіс (або ногітки, Calendula) цьвіт, в червни і серпни, 5 до 6 кільо на 1 кільо сухого; центурия (золототисячник, Erythraea centaurium), зїлє цїле, в липни 3 до півчетверта кільо на 1 кільо сухого; боли голов (Conium) зїлє, звесною, 6 к. на 1 к. сухого; підбіл (Tussilagofarfara) листе, коли відцвите, 5 до 6 кільо на 1 кільо сухого; папороть глистник (Filis mas). корняк, з кінцем лїта і в осени; німица (Hyosciamus) листе, коли цвите і насїнє в серпни, і богато инших. Цїкаво може буде згадати — і то есть характеристичним для наших відносин — що жиди займають ся доставою деякого зїля до аптики. Так н. пр. достава т. зв. порошку до засипуваня дїтем випріваючих місць на тїлї, розроднїв з нитоти або пядиків (Lycopodium) спочиває виключно в жидівских руках; они мають своїх людий, котрі їм збирають той порошок з нитоти по лїсах,, а відтак досить дорого продають до аптик. Деяке зїлє лїкарске як шальвію, руту, розмарин, мятку, і т. п. можна би розводити на продаж і в городах.

— Чи зривати цьвіт бараболї? На що? Дехто думає, що тогди будуть лїпші і більші бараболї, инші знов кажуть, що бараболя не буде гнити. Щось нїби так і не так. Коли завчасу зірвемо цьвіт, то не буде й овочів (тих зеленявих нїби яблочок на бараболи), а тогди била і листе на них будуть лїпше і сильнїйше розрастати ся. А листе есть особливо потрібне до того, щоби витворювало мучину, котра відтак вертає в бараболю і в нїй лишає ся. Отже о стілько зриванє цьвіту бараболї мало би якесь значінє. Але з другої знов сторони досьвід поучив, що скоро на насїнє возьме ся лиху бараболю, то й зриванє цьвіту нїчого не поможе, бо ростина вже від самого початку не має чим добре живити ся. Коли же до того ще й ґрунт зле оброблений, то ще гірше. Що-до управи ґрунту то в одній місцевости в Гесиї зроблено таку пробу: З одного гектара зібрано 43.480 кільо бараболь, або звиш 217 сотнарів з одного морґа. Аналїза бараболї показала, що вся та збірка витягнула з земли на однім гектарі (морґ і три чверти) 200 кільо азоту і 290 кільо потасу. Як би тої поживи не було в земли, то треба їй було надати тілько через погноєнє а само зриванє цьвіту певно би не помогло. З того наука, що під бараболю треба ґрунт добре управляти, сильно і відповідно гноїти. Дальше есть важною річию, щоби одну і ту саму сорту бараболь не садити раз враз, бо она остаточно зводить ся; треба сорти зміняти. Впрочім пригадуємо, що ми вже давнїйше писали о управі бараболь. Що же до гнитя, то причиною того суть деякі плїсни а зриванє цьвіту не спинить, щоби ті плїсни не розрастали ся в бараболях, отже само зриванє цьвіту не охоронить бараболї від гнитя.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 7 липня. Староство в Хебі заказало віче нїмецке скликане там на день 11 с. м. зі взгляду на его демонстративний характер.

Канеа 7 липня. Повстанцї стріляли вчера на австрийске і італїяньске войско, машеруюче до Плятанії.

Константинополь 7 липня. Зачувати, що Нелидова має заступити при Портї російский посол зі Штокгольму Зиновєв.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Іван Коцюбчевский

нес, то я спокійний — сказав на то пан Меррівезер. — Але признаю ся, що я волїв би був заграти собі в карти. То за двайцять і сїм лїт перший суботнїшний вечер, що я не сїв до карт.

— Менї здає ся — відозвав ся Шерльок Гольмес, — що й самі незадовго спізнаєте, що нинї граєте о висшу суму, як коли небудь, та й гра буде дразлива. Вам, пане Меррівезер, іде тепер о яких трийцять тисячів фунтів, а Вам пане Джонес, розходить ся о то, щоби дістати в свої руки чоловіка, котрого ви би хотїли вхопити за ошийку.

До того вмішав ся аґент полїцийний і сказав: Так то так, той Джон Кляй — убийник, злодїй, фальшівник гроший і підписів — ще молодий чоловік, пане Меррівезер, але знає основно своє ремесло. Нїкому з льондоньских урвителїв не хотів би я так радо наложити кайдани, як єму. То дивний чоловік той молодий Джон Кляй. Его дїд був князем, а він сам учив ся в Етонї і Оксфордї. Має таку саму штудерну голову як і руки; що хвиля видко его слїди, але ще нїколи не міг я его хоч би лиш побачити.

— Маю надію, що буду мати приятність представити Вам его нинї — відозвав ся тепер Гольмес. — Та й я мав вже з ним неодну зачіпку і мушу Вам потакнути: Той чоловік знає ся на своїм ремеслї. Але вже минула десята і найвисша пора, щоби ми ішли. Сїдайте ви до першого воза а Ватсон і я поїдемо за Вами другим.

Мій товариш був через цїлий час їзди дуже мовчаливим; розпер ся у возї і посьпівував собі з тиха ті мельодиї, які чув по полудни. Ми потарахкотїли по безконечнім рядї ясно осьвічених улиць, аж приїхали на улицю Феррінґдона.

— Ось ми вже й недалеко — відозвав ся мій приятель. — Той Меррівезер есть директором банку і має в сїй справі особистий інтерес. Я уважав за відповідне мати також Джонеса при собі. То порядний чоловік, але в своїм фаху дуже дурний. То одно лиш у него добре: такий відважний як бульдоґ, а коли кого вчіпить ся, то не попустить ся его як рак. Ось ми тут і они вже чекають на нас.

Ми опинили ся на тій самій оживленій улици, що зрана. Возам казали собі поїхати; пан Меррівезер повів нас і ми пішли довгим коритарем і в якісь бічні двері, котрі він нам отворив. По за ними був знов вузонький коритар, котрий кінчив ся тяжкими зелїзними дверми. І ті отворено і ми крутими сходами прийшли знов перед якісь тяжкі двері. Пан Меррівезер засьвітив лїхтарку і повів нас якимсь куритарем, де було чути стухлість до третих дверий, аж наконець ми опинили ся нїби в якійсь пивници Тут стояло доокола повно кошів і тяжких скринь одна на другій.

— З гори они досить безпечні — запримітив Гольмес, піднявши лїхтарку в гору і роздивившись доокола.

— Та й з долини так само — відозвав ся Меррівезер та стукнув палицею по плитах на земли. — А то що? таж то гудить як би під сподом було порожно! — додав він і подивив ся здивований.

— Мушу Вас просити, щоби Ви були трохи спокійнїйші — відозвав ся Гольмес остро. — Ви вже трохи й пошкодили нашій виправі. Коли ласка, сядьте собі на отсю скриню і сидїть тихо і не відзивайте ся.

(Дальше буде).

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.